

TIETOSUOJASELOSTE – TIMSS 2023 -TUTKIMUKSEN OPPILASKYSELY

Mihin tarkoituksiin henkilötietoja kerätään ja käytetään?

TIMSS 2023 -tutkimuksessa (*Trends in International Mathematics and Science Study*) kerättyjä henkilötietoja käytetään yksinomaan tieteellisiin tarkoituksiin. TIMSS on koulutuksen tutkimushanke, jonka tukijana on kansainvälinen IEA-järjestö (*International Association for the Evaluation of Educational Achievement*). TIMSS 2023 -tutkimuksen yhteydessä kerättävien henkilötietojen käsittelyn oikeusperuste on EU:n yleisen tietosuojasetuksen 6 artiklan 1 kohdan e alakohta ja kansallisen tietosuojalain 4.3 §. Tämä tarkoittaa sitä, että henkilötietojen käsittely on tarpeen yleistä etua koskevan tehtävän suorittamiseksi (tieteellinen tutkimus ja tilastointi). Perusopetuslaissa (628/1998) koulutuksen järjestäjälle on säädetty velvollisuus arvioida antamaansa koulutusta sekä osallistua ulkopuoliseen toimintansa arviointiin. Tähän ulkoiseen arviointiin osaltaan kuuluvan TIMSS-tutkimukseen liittyvän aineistonkeruun ja tulosten raportoinnin opetus- ja kulttuuriministeriö on antanut Koulutuksen tutkimuslaitoksen tehtäväksi.

Mitä henkilötietoja pyydämme?

TIMSS 2023 -tutkimukseen osallistuvien luokkien tai opetusryhmien oppilaita pyydetään vastaamaan Oppilaskyselyyn, jonka avulla kerätään tietoa tutkimukseen osallistuvien oppilaiden sukupuolesta, iästä, syntymämaasta, oppilaiden vanhempien tai huoltajien syntymämaasta, kodin resursseista, kotona puhutuista kielistä, oppilaiden mielipiteistä kouluympäristöstä ja matematiikan ja luonnontieteiden tai ympäristöopin oppitunneista. Lisäksi 8. vuosiluokan oppilailta kerätään tietoa koulutuksesta, jonka he suunnittelevat saavuttavansa ja oppilaiden vanhempien tai huoltajien koulutuksesta sekä ulkomailla syntyneiltä lapsilta ikä, jolloin hän on muuttanut Suomeen.

Koska TIMSS-tutkimukseen sisältyvä henkilötietojen käsittely perustuu opetushallintoviranomaisen lakisääteisen tehtävän suorittamiseen, vastaajilta ei pyydetä erillistä lupaa henkilötietojen käsittelyyn. Jos et halua vastata johonkin kysymykseen, voit jättää sen tyhjäksi.

Mitä henkilötietoja keräämme?

TIMSS-tutkimuksen oppilaskyselyiden vastauksista saadut tiedot kerätään ja tallennetaan numeerisessa muodossa. Tallennetut numeeriset tiedot edustavat valintoja (esimerkiksi monivalintakysymyksiä tai kyllä/ei-vaihtoehtoja).

TIMSS-tutkimuksen koeosioihin vastaavilta oppilailta kerätään aikaleimatut vastaukset koetehtäviin. Nämä vastaustiedot tallennetaan raakatatana. Lisäksi kerätään prosessidataa eli tietoja navigointikäyttäytymisestä ja työkalujen käytöstä aikaleimoineen. Oppilaskyselyn vastaustiedoista ei kerätä aikaleimoja tai tietoja navigointikäyttäytymisestä.

Tallennettuja tietoja ei voida käyttää yksittäisten vastaajien yksilöimiseen nimen mukaan. Sen sijaan jokaisella kyselyyn vastanneella oppilaalla on oma numeerinen ID-tunnus, jonka avulla muiden kyselyiden vastaukset kohdennetaan kullekin koulun oppilaalle. Tällä ID-tunnuksella ei ole yhteyttä mihinkään muuhun olemassa olevaan tunnistejärjestelmään ja se on annettu vain tutkimuksen suorittamista varten. Oppilaan nimen ja ID-tunnuksen välinen yhteys on vain koulun vastuuhenkilön ja Koulutuksen tutkimuslaitoksen tiedossa. Nimitietoja ei jaeta IEA:n tai kolmansien osapuolien kanssa.

Missä, miten ja miten pitkään henkilötietoja säilytetään?

TIMSS-tutkimuksen yhteydessä kerätty vastaus- ja prosessidata tallennetaan Saksassa sijaitseville, RM Solutionin omistamille palvelimille, ja ne käsitellään keskitetysti Hampurissa, Saksassa. Ulkopuolisilla ei ole pääsyä tietoihin. Kaikki tietojenkäsittelyyn saapuneet tiedot on toimitettu ilman nimiä – tiedot sisältävät vain ID-tunnukset.

Lisäksi kaikki IEA:n työntekijät, jotka käsittelevät aineistoja, ovat allekirjoittaneet salassapitosopimuksen sekä suorittaneet koulutuksen asianmukaisesta tietojen käsittelystä. Tietoja ja aineistoja käsittelevät Koulutuksen tutkimuslaitoksen työntekijät ovat suorittaneet tietosuojakoulutuksen, ja heitä sitoo lakisääteinen salassapitovelvoite. TIMSS-aineisto arkistoidaan määrittelemättömäksi ajaksi tutkimustarkoituksiin siten, että sitä voidaan hyödyntää tieteellisissä analyyseissa. Vastauksista luodaan tietokanta, jonka avulla tutkijat voivat vertailla koulutusjärjestelmiä maailmanlaajuisesti (katso Julkinen saatavuus alla).

Kenelle ja miten TIMSS-tutkimuksen tietoja luovutetaan?

Koulutuksen tutkimuslaitos lähettää vastaustiedot IEA:lle suojatun FTP-palvelimen kautta, pseudonymisoidussa muodossa. Pseudonymisointi tarkoittaa henkilötietojen käsittelemistä siten, että henkilötietoja ei voi enää yhdistää tiettyyn henkilöön ilman lisätietoja (kaikki tällaiset lisätiedot säilytetään erikseen ja teknisten sekä organisatoristen toimenpiteiden avulla varmistetaan, ettei henkilötietoja voida yhdistää tunnistettuun tai tunnistettavissa olevaan luonnolliseen henkilöön).

TIMSS-tutkimusta johtaa kansainvälinen tutkimuskeskus (*International Study Center, ISC*), joka sijaitsee Boston Collegessa, USA:ssa, ja jossa suurin osa aineiston analysoinnista tapahtuu. Analyysi vaatii vastauksia, mutta ne lähetetään ISC:lle suojatun FTP-palvelimen kautta, pseudonymisoidussa muodossa. ISC:n työntekijät, jotka osana analyysia käsittelevät vastauksia, ovat allekirjoittaneet salassapitosopimuksen. Vastauksien siirtäminen yhteistyökumppaneillemme kolmansiin maihin, on turvattu asianmukaisilla ja tarkoitusta vastaavilla toimenpiteillä, kuten erityisellä sopimuksella henkilötietojen käsittelystä (DPA) sekä eurooppalaisilla vakiosopimuslausekkeilla (*European Standard Contractual Clauses*).

Vastaustiedot jaetaan myös takaisin turvatun FTP-palvelimen kautta TIMSS-tutkimuksen toteuttavalle kansalliselle tutkimuskeskukselle eli Koulutuksen tutkimuslaitokselle.

Kyselyyn liitettävät tiedot

Oppilaiden lisäksi opettajia ja koulujen rehtoreita tai johtajia pyydetään täyttämään oma kysely. Neljännen luokan oppilaiden vanhempia tai huoltajia pyydetään myös täyttämään kysely varhaisoppimisesta. Näistä lähteistä saadut tiedot liitetään oppilaskyselyistä saataviin tietoihin lopullisessa kansainvälisessä tutkimustietokannassa (*international research database, IDB*).

Julkinen saatavuus

Lopullinen kansainvälinen tutkimustietokanta on julkisesti saatavilla seuraavilta verkkosivustoilta:

<https://www.iea.nl/data> (Amsterdam, Alankomaat)
<https://timssandpirls.bc.edu/index.html> (Boston, USA)

Kaikki tietokannassa olevat tiedot ovat pseudonymisoituja, eikä niitä voida yhdistää yksittäisiin henkilöihin tai kouluihin.

Automaattinen päätöksenteko ja profilointi

Emme suorita automatisoitua päätöksentekoa, mukaan lukien profilointia, johon viitataan EU:n yleisessä tietosuoja-asetuksen artiklassa 22.

Rekisteröidyn oikeudet

Rekisteröidyllä on EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen artiklassa 15-20 määritellyt oikeudet, sekä oikeus vastustaa tietojen käsittelyä. Jyväskylän yliopiston Koulutuksen tutkimuslaitos käsittelee henkilötietojasi tietosuojalainsäädännön (EU:n yleinen tietosuoja-asetus ja tietosuojalaki 1050/2018) nojalla yksilöille kuuluvien oikeuksien mukaisesti. Sinulla on oikeus saada itseäsi koskevat tiedot nähtäväksesi sekä vaatia epätarkkojen tai virheellisten henkilötietojen oikaisua.

Jos sinulla on kysyttävää rekisteröidyn oikeuksista, voit olla yhteydessä yliopiston tietosuojavastaavaan. Kaikki oikeuksien toteuttamista koskevat pyynnöt toimitetaan Jyväskylän yliopiston kirjaamoon. Kirjaamo ja arkisto, PL 35 (C), 40014 Jyväskylän yliopisto, puhelinnumero: 040 805 3472, sähköpostiosoite: kirjaamo@jyu.fi. Käyntiosoite: Seminaarinkatu 15 C-rakennus (Yliopiston päärakennus, 1. krs), huone C 140.

Jyväskylän yliopiston tietosuojavastaavan yhteystiedot:

Puhelinnumero: 040 805 3297

Sähköpostiosoite: tietosuoja@jyu.fi

Sinulla on oikeus tehdä valitus tietosuojavaltuutetun toimistoon, mikäli katsot, että henkilötietojasi käsittelyssä on rikottu voimassa olevaa tietosuojalainsäädäntöä.

Yhteystiedot:

Tietosuojavaltuutetun toimisto

Käyntiosoite: Lintulahdenkuja 4, 00530 Helsinki

Postiosoite: PL 800, 00531 Helsinki

Vaihde: 029 56 66700

Sähköpostiosoite: tietosuoja(at)om.fi

Rekisterinpitäjän yhteystiedot:

Koulutuksen tutkimuslaitos

Alvar Aallon katu 9

PL 35

40014 Jyväskylän yliopisto

Puhelinnumero: 040 805 4285 (Jouni Vettenranta, kansallinen koordinaattori)

Puhelinnumero: 040 054 5105 (Eija Puhakka, aineistokoordinaattori)

Sähköpostiosoite: timss2023@jyu.fi

sekä

IEA

Keizersgracht 311

1016 EE Amsterdam

The Netherlands

Puhelinnumero: +31 20 625 3625

Sähköpostiosoite: secretariat@iea.nl